

Reykjavík 23. október 2020

Efni: Umsögn um frumvarp til breytingu á lögum um fjárstuðning til minni rekstraraðila vegna heimsfaraldurs kórónuveiru, nr. 38/2020 (framhald á lokunarstyrkjum), mál 201

Hinn 20. október sl. barst Samtökum ferðaþjónustunnar – SAF beiðni um umsögn um frumvarp til breytingu á lögum um fjárstuðning til minni rekstraraðila vegna heimsfaraldurs kórónuveiru, nr. 38/2020 (framhald á lokunarstyrkjum), mál 201. Frumvarpið hefur verið yfirfarið á vettvangi SAF og vilja samtökin koma nokkrum athugasemdum og ábendingum á framfæri.

Hinn 23. maí sl. voru sett lög um hina svokölluðu lokunarstyrki. Saga laganna er ágætlega rakin í greinargerð frumvarpsins. SAF taka undir mikilvægi þessara laga enda er mikilvægt að ríkisvaldið bæti þeim rekstraraðilum tap sem er gert að loka vegna sóttvarnaraðgerða. Markmið laganna er göfugt enda er þeim ætlað að viðhalda atvinnustigi og efnahagssumsvifum með því að styðja við minni rekstraraðila sem hafa orðið fyrir tímabundnu tekjufalli vegna Covid19 og aðgerða stjórnvalda til að verjast útbreiðslu veirunnar.

Frestur til að skila inn umsókn

Með setningu laganna í maí þurftu rekstraraðilar að skila inn umsókn fyrir 1. sept. sl. og eftir aðra breytingu á lögnum var sá frestur lengdur til 1. október. Vegna óvissunnar um hversu lengi núverandi lokunartímabil mun standa yfir er lögð til sú breyting á lögnum að fresturinn skuli vera veittur til þriggja mánaða eftir að lokunartímabilinu er lokið. Er sú breyting til marks um hversu mikil óvissa er hjá rekstraraðilum við núverandi ástand.

SAF lýsa ánægju með b. lið 5. gr frumvarpsins. Þar er mælt fyrir um þá undantekningu að Skattinum sé heimilt að afgreiða umsóknir sem berast að liðnum umsóknarfresti og fram til 30. júní 2021, enda séu önnur skilyrði laganna uppfyllt. Er um mikilvægt sanngirnismál að ræða enda verður að taka tillit til aðstæðna í samfélaginu og þeirra tafa sem þær geta óhjákvæmilega valdið. Markmið aðgerða stjórnvalda á að vera að veita öllum þeim úrræðið sem eiga rétt á því þó þeir séu örlítið of seinir að sækja um enda þurfa rekstraraðilar að starfa undir miklu álagi um þessar mundir. SAF túlka regluna með þeim hætti að þeir sem gleymdu að sækja um lokunarstyrk eftir fyrri lokanir hafi ennþá tækifæri til að sækja um styrki.

Veitingastaðir

Veitingastaðir eru reknir á mjög lágri framlegð og eru í gríðarlega mikilli samkeppni. Því má lítið út af bregða til að illa fari. Þó lögin séu mjög mikilvæg og SAF fagni þeim í meginatriðum þá veur það furðu að stjórnvöld skuli ekki koma til móts við veitingastaði sem hafa í raun þurft að loka eða takmarka opnunartíma verulega vegna aðgerða stjórnvalda.

Takmarkaður opnunartími og fjöldatakmarkanir skv. Fyrirmælum stjórnvalda hafa augljóslega þau áhrif að ekki er hægt að bjóða uppá viðeigandi þjónustu á veitingastöðum. Fyrirmæli stjórnvalda hamla því eðlilegum rekstri fyrirtækjanna verulega og valda beinu tekjutapi. Segja má að eðlilegar rekstrarforsendur veitingastaða séu algjörlega brostnar með auglýsingum helbrigðisráðherra um samkomutakmarkanirnar. Þrátt fyrir það er ekki gert ráð fyrir að lokunarstyrkir nái til flestra veitingastaða, m.a. þar sem tekjufall þeirra nær ekki lágmarki laganna.

SAF skora á stjórnvöld að bæta veitingastöðum upp tekjufall vegna sóttvarnaraðgerða með beinum styrkjum og að sett verði inn ákvæði sem beinlínis veiti þeim styrki ef þeir hafa orðið fyrir ákveðinni tekjuskerðingu á umræddu tímabili. Því á þessum tímum gildir einmitt það að stjórnvöldum ber að gera meira en minna og rýmka takmörkin.

Mörg af þeim löndum sem Ísland ber sig hvað helst við hafa nú þegar komið á styrkjum til veitingastaða, kráa og kaffihúsa vegna takmarkana af völdum sóttvarnarlagana. Ber þar helst að nefna frændur okkar í Noregi og Danmörku en bæði löndin hafa kynnt aðgerðapakka sem miða að þessum rekstraraðilum.^{1 2}

SAF benda á að rekstrarkostnaður er afar hátt hlutfall tekna í veitingarekstri á Íslandi og að um 94% af vinnsluvirði fyrirtækja í veitingarekstri rennur til launafólks. Því er raunstaða veitingahúsareksturs til að vinna úr jafnvel lágu tekjufalli afar erfið ef slíkra áhrifa gætir um margra mánaða skeið. Í samhengi við þá staðreynd þarf að hafa í huga að framundan er langur vetur þar sem búast má við að stjórnvöld telji þörf á að grípa til harkalegra sóttvarnaraðgerða um skeið sem þá munu óhjákvæmilega, eins og nú, hafa afar neikvæð áhrif á tekjur veitingahúsa.

Þá benda samtökin á yfirlýsingu veitingamanna sem send var fjölmiðlum þann 22. október og taka SAF undir þau sjónarmið sem þar koma fram.³

Samtökin leggja því til að við lögin bætist komi aukamálsliður við 4. gr. um skilyrði og fjalli um að rekstraraðilar með veitingaleyfi (eða falla undir IASAT flokka 55 og 56), falli

¹ <https://em.dk/media/13899/endelig-aftaltetekst-200920.pdf>

² <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-med-avklaring-av-stotteordning-for-reiselivsnaringen/id2773263/>

³ https://www.mbl.is/matur/frettir/2020/10/22/veitingageirinn_krefst_urraeda_stjornvalda/

undir skilyrði um lokunarstyrk í samræmi við neðangreint hlutfall þrátt fyrir að falla ekki undir skilyrði um samkomutakmarkanir á grundvelli 2. mgr. 12. gr. sóttvarnarlaga. Samtökin leggja fram tvær tillögur að hlutföllum styrkjanna sem eru eftirfarandi:

- **Hlutfall lokunarstyrks** - Rekstraraðilar sem hafa orðið fyrir 30% tekjuskerðingu eða meira fá 60% af lokunarstyrk og þeir sem eru með 75% tekjuskerðingu eða meira fá fullan lokunarstyrk
- **Lokunarstyrkur í hlutfalli við tekjuskerðingu** – Lokunarstyrkur verði í hlutfalli við neðangreinda töflu:

Tekjufall	Hlutfall stuðnings
30% - 50%	60%
50%-75%	70%
75%-100%	80%

Samtökin hvetja efnahags- og viðskiptanefnd eindregið til að taka fyrrgreindar ábendingar til skoðunar og geri þær breytingar sem lagðar eru fram. Samtökin benda á að hægt er að vikka þessa nálgun út svo hún nái til annarra fyrirtækja sem orðið hafa fyrir sambærilegum áhrifum af sóttvarnararðgerðum og veitingahús, standi vilji nefndarinnar til þess.

SAF óska eftir að eiga fund með efnahags- og viðskiptanefnd til að fara nánar yfir tillögurnar.

Virðingarfyllt,

f.h. SAF – Samtaka ferðapjónustunnar

Jóhannes Þór Skúlason

framkvæmdastjóri